

ԴԱՅԱՍՏԱՆ

Ի Ր Ե Ք Ի Ր

ԻՐԱՆԻԱՆ, ԵՊԻՍԿՈՍ, ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԵՌԵՒՏԻԱՆ

Տարեկան գին կանխիկ լուրձ 100 : Վեցամսեայ գին լուրձ 52 1/2 : Եռամսեայ գին 26 3/4 :
Հինգ տարեկան գին կանխիկ 500 : Վեցամսեայ գին լուրձ 250 : Եռամսեայ գին 125 :
Այս Լրագիրը ամեն շաբաթ օրերը կը հրատարակուի :

Պոչտին գուրս գացած Լրագիրներուն փոխարին ծախքը տուեցին ջրայ Է :
Իր շահին համար շուր մը հրատարակել ուցցող դիտի ջնաթն 40 փարայ :
Նորատիպ գրքը ծանուցու մը օրի Է : Դուրսէն եկած համակերպուն փոխարին ծախքը դիտի ջնաթն

ԻՐԱՆԻԱՆ

Ն Ե Ր Ք Ի Ր Ի ՈՒ Ր Ն Ի Ր

ՊՕԼԻՍ 9 ԱՊՐԻԼ

Ժամանակին պարագայներուն նայելով ինչպէս ամեն տեղերուն անանկ ալ այս Օսմանեան տէրութիւնը միշտ պատերազմական պատրաստութիւններու ետեւէ է : Ամեն օր մայրաքաղաքը մէկ կողմէն զօրք կուգայ, մէկ կողմէն ալ գէտ ի ուսման զօրք կ'երթայ : Երեսնայն արքունի նաւարանը քանի մը աւուր մէջ բոլոր պատերազմական նաւերը պատրաստեց և հինգ շաբաթի օրը ամեն ալ գուրս ելան : Այս նաւերը մինչեւ որ իրենց ուր երթաւ ընթին հրամանը առնեն նէ՝ ըստ սովորութեան Վոսբորի նեղուցին մէջ պիտի կայնին : Կառավարութիւնը Վաղարշապէս զօրքը այս ամառ ետ կանչելու գիտատարութիւն չունենալէն ի զատ անոնց թիւը աւելցունելու նշաններ կ'երեւան :

— Իւրիշ Զեպի արքունի շաքենաւը այս շաբաթ Ուսմանի կողմէն ժողոված նոր զինուորներէն 1500 ի չափ հոս բերաւ և իսկայն ասոնք զինուորական կրթութեան սկսեցին :

— Նեմեշի շաքենաւով խալապէս մէկ քանի պոյսոր եկաւ հոս, կ'երեւայ որ բարձրագոյն գումանակաւ խօսելիք բաներ ունին :

— Բժիշկ Սիւրբէր շաքենաւով ալ բարձրագոյն գումանակաւ իրեն գործակալ Պաքէշ նստող արժանապատիւ Գուստ Էֆենտիին Բարսիլար իւսթէմպէր եկաւ հոս և ասոր կամ վաղը կրկին պիտի Վաղարշապէս գառնայ :

— Գաղղիներէն օրագիրներուն մէջ կը կարդացուի որ՝ կ'ըսէ Ժոսէպ Գալապիտի օրագիրը, մէկ քանի երեւելի գաղղիացի երկրաչափ զօրապետներ Փարիզէն մեկնել են գէտ ի մայրաքաղաք Վոսբորի նեղուցին ամրացնելու նորոգութեան կարօտ չենքերը նորոգելու համար մեր տէրութեան երկրաչափներուն գործակալութեամբ :

— Տաճկաստանի և Գաղղիացի մէջ տեղ յատուկ Գոթայի մը ծամբայ հաստատելու համար Գաղղիացի կառավարութիւնը խորհելու սկսել է և այս բանը գլուխ տանելու համար մեծ ջանք կը ցուցունէ :

— Տեղւոյս ստիկանը մէկ տաճիկ երիտասարդ մը բռնեց որ խալիֆ յիստունեց թուղթերը երկու հարկեր յիստունեց կը շինէ եղբ և ասանկ խոր գախուած թուղթեր քովէն ալ շատ ելել է :

— Պաքէշէն կը գրեն որ Ուսմանի կայսրը սուրբ Աննայի առաջին կարգի նշանը շնորհեց Է արժանա.

պատիւ Գուստ Էֆենտիին, նոյն նշաններէն մէկ մէկ հասաւ արժանապատիւ Իսմէր փաշային և Բերիմ փաշային : Եւ սուրբ Աննայի երկրորդ կարգի նշաններէն մէկ մէկ հասաւ Գուստ Էֆենտիին երեք քարտուղարներուն որոնք են Տիւրքէմպէր, Սիւրբայի պէշ, Ուսմանի պէշ, Ուսմանի կայսրական բանակի բոլոր երեւելի զօրավարները և զօրավար իւսթէմպէր շնորհաւորի գացել են Գուստ Էֆենտիին Իսմէր փաշային և Բերիմ փաշային Նիկիտայոս կայսրէն իրենց շնորհաւոր պատուոյ նշաններուն համար :

— Թէհրանէն կը գրեն որ՝ այն տեղ ապստամբութիւն մը ելել է նոր շահին գէտ և թէ որ շուտով առջեւը չառնուի եղբ նէ ծանր հետեւանքներ պիտի ծագին եղբ այն ապստամբութենէն : Սիւրբայ — Թալիկ — Խանը որ Պարսկաց տէրութեան առաջին նախարարն է, շահին շատ սիրելի և ինքն ալ ճարպիկ մէկն ըլլալով քանի որ իւր պաշտօնին հասեր է նէ կ'աշխատի որ տէրութեան բոլոր գործերուն մէջ բարեկարգութիւն մը խօթէ և որով հետեւ միւս նախարարները տէրութեան անկարգութիւնը իրենց շահին առաւել յարմար գալով ինչ ուղի որ Սիւրբայ — Թալիկ — Խանին ձեռք դարկած գործերը յաջողի :

Մարտի 12 ին գիշերը թշնամիները քաղաքին մէկ քանի գումար զօրքը սոր հանեցին որ երկուսն առաջին նախարարէն նախարար Թաղաւորին ժամանակէն չի վճարուած ամսականներին պահանջէն :

Օգոստ երբոր գիշեր աստիկ նախարարին պալատը պաշարած այս խեղդող սպառնալիքներով կ'ընէին, ասիկայ պատուահանէն մէկ քանի խօսքերով զանոնք համոզեց, ետ քաշուեցան, բայց առտուանց կառուի գործակալ նախարարին թշնամիներուն գրգռելով զօրքը նորէն պաշարեցին անոր պալատը և համարձակ կը պոռային որ շուտով նախարարը փութուի, չեն իրենք ձեռքներ իսկայն գոցել տալէն ետեւ իւր քով զօրքերուն հրաման ըսաւ որ այն ապստամբ զօրքը վրայ կրակ ընեն թէ որ անձնատու չըլլան : Այս միջոցին Նիկիտայի և Ուսմանի գետնաները շահին գացին և ուղեցին զանի համար զէն որ իւր առաջին նախարարը փութ, չեն իւր բանը մեծնալով մինչեւ իւր նոր առած թագին ալ վտանգը կ'ընայ : Այս երկու գետնաներէն ետեւ Գաղղիացի գետնաներ գնաց, բայց ասոր տուած խորհուրդը գլխովին հակառակ էր միւսներուն տուած խորհուրդին : Այս ըսաւ շահին որ թէ որ նախարարը փութենէ, ան աստիկ բանը կը գէշնայ, որովհետեւ թէ հասարակութեան և թէ ժողովրդին շատ սիրելի ըլլալով ինքը, այս մարդիկը սոր կ'եւ

լան : Եւ յիշուի ետքէն հասկեցուեցաւ որ շնորհ է եղբ Գաղղիացի գետնաներ ըսածը, ինչու որ երբոր շահը երկու գէտ մայրաքաղաքէն հեռացաւ նէ, իսկայն թէ ժողովրդ և թէ հասարակութիւնը զէնք ասին պաշտպանելու ոչ միայն կառավարութիւնը այլ ասանկին ալ առաջին նախարարին անձը : Վերջապէս ապստամբ զինուորները զղջացին, հնազանդեալ շահին զէնքերնին վար գրին :

— Սեւազոր ինքնակալը Վերիմիտի նահանգին կառավարութեան խիստ գոհ ըլլալով իւր այս տարուան ճամբորդութեան ատենը, յիշեալ քաղաքի կառավարիչ արժանապատիւ Օսման պէշին Բերիմիտի — Թալիկ — Խանի պատուոյ նշանը շնորհեց այս օրերս : Նիկիտայ մէկ մէկ ալ ի Բիլիսայի նշան շնորհեց քաղաքական ժողովրդի անդամ հաճի Վին պէշին և Սիւրբայի Էֆենտիին և Սեւազորի Էֆենտիին : Նիկիտայի, որովհետեւ ասոնք ալ հասարակաց օգտին համար հաւատարմութեամբ աշխատելը սիրով յանձնաւոր եղած են :

— Վերջին փողերանցի տեսուչ Գոթայի պէշ թագին փաշայի որդի արժանապատիւ Հիւսէին պէշը ի Բիլիսայ աղաքի կարգեցաւ և իւր նախորդն ալ արդարութեան բարձրագոյն ատենին անդամ անուանեցաւ :

— Ուսմանի երեւելի զօրապետներէն Կուէպ առն մէկը երկու շաբաթի օրը Վաղարշապէս քաղաքէն շահեաւոր Օսմանայէն մայրաքաղաքը եկաւ և չորեք շաբաթի օրն ալ այցելութեան գնաց բարձրագոյն փոխարքային և արտաքին գործոց պաշտօնեայ վեհաժողովը Վաղարշայի Ուսմանի գետնաներ Պ. Նիկիտայի հետ մէկ տեղ :

— Նիկիտայի, Վաղարշայի և Բարսիլարի գետնաները երկու շաբաթի օրը զատ այցելութեան գացին բարձրագոյն փոխարքային և ամեն մէկուն տեսութիւնը երկու ժամէն աւելի քշեց :

ԵՐԵՒԱՆԻ ԻՈՒՐՆԻ

ԳԱՂԱՊԱՆ : Նախարարաց խորհրդին նախագահ Պ. Օսման Պարօն ըստ լատինացեայ մարտի 28 ին յայտնեց որ Գաղղիացի կառավարութիւնը որոշել է որ Իիէմնիթի Թաղաւորութիւնը և անոր անկախութիւնը պաշտպանեն : Երբ վրայ արտաքին գործոց մասնաւոր ժողովը նստեցաւ և 30 ին ըլլաւ լի լի ազգային ժողովին որու ելու համար առաջարկութիւն մը պատրաստեց :

Երտաքին գործոց մասնաւոր ժողովին այս գործին վրայով խորհած և խօսած ասանկ կը պատմէ Բիլիսայի օրագիրը :

« Եւսգիրացիք Իիէմնիթի մասնաւոր համար

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳԵՏՈՒԹԻՒՆ

ԳԱՂԱՊԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹԵԱՆ

ՎՐԱՅ

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հարուստութիւն :

ՀԱՏՈՒԱԾ Թ.

Հարուստներուն օգուտը

ՄԱՍՆ Ա.

Ամեն ատեն, ամեն տեղ հասարակութիւնը հարուստ մարդոց ծուռ աչքը կը նայի : Իսկայն ոչ միայն անկախութիւն է, այլև փառասիրտ ալ է : Ինչ հանրապէս կը կարծեն, որ եթէ հարուստ մարդոց ձեռքէն իրենց հարստութիւնը առնուի ու աղքատաց մէջ բաժնուի, ու անկէ ետեւ նորէն հարստանարութիւն թող չի տրուի, աղքատաց վեճակը աւելի աղէկ կ'ըլլայ : Իսկ այս երկու կերպով սոսկ չէ :

Նախ և առաջ այս մտայածին բաժանումը կատարելը թէ որ հնարաւոր ըլլայ, անհնար է երկար ատեն միւսնայն հաւատարմութեան մէջ մնալու : Վասն զի, այն բաժնիներուն տէրերէն մեծամասնութիւնը ստացուածքը ժառանգութեմ կամ օտար մարդու անցնելով կամ ուրիշ քանի մը ժառանգներու մէջ բաժնուելով կամ անկարգ վարքով մը փճանալով կամ որ և ինչ կերպով մէկ ձեռքէն մէկով անցնելով հարկաւ վաղ կամ անագան նոյն հաւատարմութիւնը չի մնար : Իսկ ժամորդներուն որ մէկը իր բաժնիին ինկածը կրկնապատիկ եռապատիկ ու աւելի կ'ընէ, որ մէկն ալ իր ունեցածէն բաւարար չի զգուցի, և աս ալ բաժնութեամբ չէ, այլ իրաց կարգը անանկ կը բերէ :

Երկրորդ, թէ որ այն մտայածին բաժանումը հնարաւոր ալ սեպելու ըլլանք, աղքատաց վեճակը այն ժամանակը աւելի գէշ կ'ըլլայ : Ան ատեն ալ առաջի պէս ամեն մարդ պիտի

աշխատի որ ապրի վասն զի կերակուրը հանդերձ և ուրիշ հարկաւոր եղած իրերը առանց մէկո՞ւմ աշխատութեան ձեռք չեն իգար : Իսկ այն ժամանակը մէկուն աշխատութիւնը առջինին կէսին չափ շահաւոր կամ արդիւնաւոր չըլլար : Վասն զի, այն ժամանակը մէկը չի կրնար մեծ մեծ գործարաններ ու ագարակներ բանեցնել, մեծամեծ ձեռնարկութիւններու ու ընդարձակ վաճառականութիւններու ձեռք զարնել, մէկը չի կրնար անանկ գործերու համար օրական կամ վարձ առաւ, որ կարելի է մէկ կամ երկու տարիէն պիտի վաճառուին, գրամա գրաւելու տէրօք ետ բերեն ու անոր վաճառի մըն ալ տան ապրելու : Անկէ ետեւ ամեն մարդ, անթիւ չի մեղմելու չափ մը միայն պղտի գործերու կ'ընայ, կամ իրեն օրական պիտիքը հոգալու համար բուսական եղածին չափ տեղ միայն կը մշակէ : Վասն զի գիտէ, որ եթէ աւելի աշխատի ու բան մը գիցելու ըլլայ, ձեռք

քէն կ'առնեն և ուրիշներու մէջ կը բաժանեն :

Երբեք ալ այս մտայածին բաժանումը թէ որ հնարաւոր ալ սեպելու ըլլանք, թէ որ մշակ է նէ տարի մը հունձը (պիշին) առատ չըլլայ, ու թէ որ արուեստաւոր են, տարի մը արկածով կամ գիպածով մը իր գործառնութիւնները դադարի, կամ ձախող երթայ, կամ հիւանդութիւն մը պատահելով ձեռքին ունեցածը հատցնէ, ինչ կ'ընէ ալ անկէ ետեւ այն երկարորոք կամ այն արհեստաւորը : Անտարակցայ ալ անկէ ետեւ ուրիշ հաշուէ համար վարձով բաւ նելը յանձն պիտի առնէ, բայց գէշ ալ սա է որ, մէկն ալ չի գտած գործը զինքը բանեցնէ : Կամ իր գտած գործը ընտելու զարմարութիւնը ու սոսկ բերելը բան մը եղած կ'ըլլայ : Վասն զի, ինչպէս որ ըսի, թէ և մէկ քանի հագի քիչ մը բան մէկի կ'ընէ ալ ըլլաւ ու անով մէկ քանի հագի ալ բաւ նեցնեն, կը վաճառեն որ կ'իմացուի ու

Բնէ միջոց բռնելու է որ անոնք անկէ հեռանան : Դադուլքը իւր խօսակցութիւնը ասկէ սկսեց :

Կիշար, Լամանուէլ Լրակօ, Կիւսթաւ տը Պօմօն, Դիւլ Դիօր, Դիւլ, Պիւլիւնիէ և Պիւլիօ, աւսնայ ամէնն ալ զատ զատ խնդիրներ ըրին արտաքին գործոց պաշտօնեային :

« Լյա պատուաւոր անդամներուն բոլորին ալ կարծիքն այս էր որ՝ պէտք է որ Կաղղիան ժամաւ նակ չի կորսնցնուցած Լրեանց լեռներուն և Ղէնօլային ճամբան բռնէ : Լմէնէն աւելի Լմմանուէլ Լրակօն կը պնդէր որ գաղղիացիք իսկոյն Ղէնօլա ու Շամպէրի մասնա : »

« Պ. Սօլէն կը կարծէր որ յիշեալ անձանց այս խորհած ճամբան պատերազմի կ'երթայ : Պատերազմը, կ'ըսէ Բալիօ օրագիրը տերութիւնները ուղեն չուզեն, պիտի բացուի : Պ. Սօլէն կը կարծէ որ Կաղղիայի հասարակացութեանը պիտի խաղաղութեամբ զօրանայ : Բաւ ժողովքին որ ռուսին զօրքը Լաւրիայի բանակին ետեւը բանակած է : Լհա հոն է իսկ վտանգը : Պատերազմը բացուելուն պէս Կաղղիան իւր բազմազան վրայ պիտի ունենայ ռուսիան, անկէ ալ հարկաւ մէկ ընդհանրական կոտորած մը պիտի պատճառի : »

« Պ. Սօլէն հարցուց ժողովքին որ, չըլլայ որ Կարօյս Լրակօն փախուստը և հրաժարուիլը Լաւրիայի, Ռուսիայի և Բրուսիայի խորհրդովը ըլլայ, այս չորսը գաղղիական մտերմութիւն ունենալով իրարու հետ : »

« Լյա խնդիրը մեծ խնդիր մը ըլլալուն հարկ չեղաւ որ արտաքին գործոց պաշտօնեան պատասխան տայ, մանաւանդ որ միւս ժողովականները մերժեցին այն խնդիրը միաբանութեամբ : »

« Երտաքին գործոց պաշտօնեան ըսաւ որ՝ բաւոր միայն Բիւնիսթէի վրայով է և ոչ թէ Թօսթաւայի և Հոմայու հասարակացութեանց ալ վրայ, ինչպէս որ կարծէր Պ. Դիւլ : Երտաքին խորհրդին նախագահին ըրած խօսքերուն նախընթաց Կաղղիան միայն Բիւնիսթէ պաշտօնեային կ'ուզէ : Կաղղիան իրեն ընելիք յանդիմանութիւն մը չունի : Կը յիշենք որ յունիս ամսոյն մէջ Բալիւայի օրագիրը Կաղղիայի դէմ ըրած անէճքովին կը թնդացունէին աշխարհք՝ Կաղղիացուց Բալիւայի գործերուն մէջ միջնորդութիւն ընելը չուզէ : »

« Երբեք Բիւնիսթէի բանակը յաղթուեցաւ, անոնք ալ լեզունին փոխեցին : Դիւլիւրաբար պարագայներն ալ փոխուեցաւ, և ինչ որ ան աւսնին գաղղիացիք պիտի կրնային ընել նէ, ասոր անխիայ չի պիտի կրնան ընել : »

« Լյա խօսքերը ուշադրութեամբ ամէն մարդ մօտիկ կ'ընէր և ժողովքին մեծագոյն մասը ընդունեց : Պ. Սօլէն և ուրիշ շատ անդամներ կէս գիշերուն խորհրդէն զատուեցան, և մնացեալ փոքրաքանակ մասն ալ շարունակեց իւր խորհուրդը, որուն ներքեւէն ծագելիքը նոր յեղափոխութիւն մըն է : Որովհետեւ ասոնք կ'ըսեն որ հիւսիսային Բալիւայի մէկ քանի գլխաւոր կետերը բռնեն գաղղիացիք որ դիւրաւ յաջողուի գործերին : »

« Կիւսթաւ տը Պօմօն, Դիւլ Դիօր, Պիւլիօն այս երեքին յանձնուեցաւ որ գրի առնեն արտաքին գործոց մասնաւոր ժողովքին թէ մեծագոյն մասին և թէ փոքրաքանակին Բիւնիսթէի վրայով խորհածը որ պէս զի իբրեւ խիստ կարեւոր գործ մը աղբային ժողովքին տրուի : »

« Յիշեալ մարդիկը ժողովեցան այս առտու, արտաքին գործոց մասնաւոր ժողովքը իւր առաւ :

Ջարկուլիւր կարգաց, այսպէս : »

« Լրակօն ժողովքը երկու գլխաւոր բանի նախանայեցէ միւշտ, մէկ մը Կաղղիայի յարգը տեղը պահել, մէկ մըն ալ ամէն աղբայ աղբայնութիւնը պահելով Լաւրիայի խաղաղութիւնը պաշտպանել : »

« Երտաքին խորհրդի նախագահին մարտի 28 ին խօսածներուն քիչ հաճութիւն տալով և հասարակացութեան նախագահին ալ վստահ ըլլալով, կ'ուզենք իմանալ թէ Բիւնիսթէցուց երկրին ամբողջութիւնը և Կաղղիայի օգուտը ու պատիւը տեղը պահելու համար՝ գործադիր իշխանութիւնը կը հաճի որ վերին Բալիւայի մէկ յարմար կետը գաղղիացուց զօրքը բռնէ մինչեւ մէկ ժամանակ մը և աղբային ժողովքն ալ միաբանութեամբ այս գլուխաւորը համար պէտք եղած նպատակը կ'ընէ : »

Լյա առաջարկութեան վրայով վեճ մը ելաւ և վերջապէս 14 բուլէի դէմ 21 բուլէով ընդունուեցաւ :

Ստանաւոր ժողովքին անդամները այս առաջարկութիւնը արտաքին գործոց պաշտօնեային տարին և իբրեւ մէկ ամենահարկաւոր առաջարկութիւն մը մարտի 30 ին ըլլալէն ժողովքին պիտի ներկայացուի :

ԱՆԳԵՂԱՆ : Երբեք մարտի 22 ի խորհրդին մէջ ըրա Երեմիէն Բալիւայի վերաբերեալ թուղթերուն վրայով խօսք բացաւ և ուղեց իմանալ որ անոնցմէ մէկ օգուտ մը պիտի ելլայ Բալիւայի և սկսեց Բիւնիսթէի կառավարութեան Բալիւայի գործոց մէջ ունեցած վարմունքը անարգել : Եւ ըսաւ որ թէ որ այն թուղթերուն մէջ անվայել բան մը կայ և հրատարակուին նէ, ես՝ ալ այս խորհրդաւորին մէջ չեմ, վերջապէս երկար խօսեցաւ աւագ թիւացուց բռնած անխառն ճամբուն վրայ :

Բանաւոր կոմսը չուզեց թուղթերուն հրատարակուիլ : որովհետեւ գիտեր որ Բալիւայի վրայով մէջը անանկ բաներ կան որ Բալիւայի մեծ վրնա հասցունենէն ի զատ Բիւնիսթէի ալ յարգը պիտի կորսնցնէ :

Երտաւ աշխատեցաւ պաշտպանել կառավարութիւնը հակառակ կողմին ըրած յանդիմանութիւններուն դէմ, ըսելով որ Բիւնիսթէի կամաւ չի գտնուեցաւ տաանի անվայելութեամբ մը մէջ, այլ ժամանակին պարագայները պարտաւորեցին զանի այն վարմունքին մէջ գտնուիլ, մէկ կողմէն Կաղղիայի յեղափոխութիւնները, մէկալ կողմէն Լաւրիայից երբեմն խիստ և երբեմն մեղմ, կամ լաւ և սրտեւ խաղաղեցող դէմ բռնած խաբէբայ ճամբուն : Բայց և այնպէս ուրախ եմ որ ըսաւ մեր բարեկամութիւնը ինչպէս էր այնպէս մնաց Կաղղիայի հետ, որովհետեւ այս երկու տերութիւնը քանի որ բարեկամ են՝ ամէն դժուարութիւն կը դիւրանայ, նոյնպէս ալ այս Բալիւայի գործը :

Երտա Տիւլիւի Սիւլաւի հասարակաց խորհրդաւորին ըսաւ որ մէկ մեծ խորհրդաւոր բան մըն է ռուսներուն Վալաքիա մասնալը :

Երտա Բալիւայի Տիւլաւի այս խօսքին պատասխան տուաւ ըսելով որ ռուսներուն Վալաքիա մասնալը ու հոն բանակիլ ժամանակաւոր բան է, քիչ ատենէն անոնք անկէ ետ կ'ըստուին, ասոր հակառակը գործեն նէ, մենք ալ մեր պարտաւորութիւնը ընելու պարտաւոր եմք, մանաւանդ Օսմանեան տերութեան վնասը բնաւ չեմք ուզեր :

ԳԵՂԱՐՈՒԹՅԱՆ : Մարտի 28 ին Դրանքօրի աղբային ժողովքին մէջ սահմանադրութեան հրատարակուիլը խնդիրը քննարկուեցաւ :

Բալիւայի խնդրուեցաւ : Երբեք ալ բուլէի տուփը բացին որով Բիւնիսթէի կայսեր ընտրութիւնը պիտի ըլլար : 290 Բուլէ Բիւնիսթէի թագաւորին համար ելաւ և 248 ժողովական ալ բուլէ չէին տուեր :

Ուստի Դրանքօրի Կուլիւմ չորրորդ Բիւնիսթէի թագաւորը Բիւնիսթէի կայսր կարգեցաւ և աղբային ժողովքն 24 հոգի անմիջապէս մեկնեցաւ դէպ ի Պիւլիւն նոր կայսեր այս ընտրութիւնը ի մացունելու և շնորհաւորելու համար :

ԱՒՍԴԻՒԱ : Կայրը կ'ուզէ որ Վերնա ժողովք մը ըլլայ և այն տեղ Բալիւայի պատերազմը վերջացունելուն հնարները խորհուի : Պ. Պիւլիւն ալ այս ժողովքին ներքայ գտնուելու համար յաւտուկ կայսրէն հրաման գացեր է իրեն :

« Երտաքին թիւերուն մեկուն մէջ ծանուցիլը Լաւրիայի կայսեր նոր սահմանադրութիւն մը հրատարակելու աւելի ազատ կերպով, այսօր ալ նոր սահմանադրութեան գլխաւոր կոմսները Երտաքին անուն պատուական լրագրէն քաղելով հոս կը դընեն : »

Ա. Գ. Լ. Տերութեան վրայ :

Ա. 30Ի. — Բ. 30Ի. Տերութեան սահմաններն ըստ ամենայնի հիմնականին պէս պիտի մնան, ուրոնց ամէնը մեկունը կը կաշուեցան աղաւթ, ինք նալուիս, անբաժանելի, անլուծանելի, սահմանադրական, աւստրիական, ժամանակակից միապետութիւնը : Կայրաքաղաքը Վիեննա է : Վիեննա մէկ աղբ իր աղբայնութիւնն ու լեզուն պահելու և մը շակելու անբաժանելի իրաւունք ունի :

Բ. Գ. Լ. Կայսեր վրայ :

Բ. 30Ի. — Բ. 30Ի. Կայսերական թագը Հալապուրի — Երտաքին թագուն ցեղին մէջ կը մնայ : Կայսեր չափահասութեան ու յաջորդութեան վրայ եղած կարգադրութիւններն անփոփոխ են : Կայսրը իր պատուանոցներուն վրայ կ'առնու նաեւ « Երտա քաւի մեծ դուքս ու Պուգովիայի դուքս » պատուանոցները : Կայսրը թագաւորութեան ատեն սահմանադրութիւնը պահելու կ'երգնու : Կայսրը զօրաց վրայ կը հրամայէ, պատերազմ կը բանայ, դաշինք կը դնէ, դեպքան կ'ընդունի ու կը խաւրէ, օրէնքներ կը հրատարակէ, պաշտօնեաները կ'անուանէ ու կ'ործըլէ, անլուծականութեան ատու ծան ու նշան կուտայ, պատժապարտներուն շնորհք ընելու իրաւունք ունի, դատաստաններն ու գլուխ մահատուութիւնն իր անուամբ կ'ըլլան : Իր ամէն կարգադրութիւններուն պատասխանատու պաշտօնեայ մ'ալ պիտի ստորագրէ :

Գ. Գ. Լ. Բաղադրուող իրաւունք վրայ :

Գ. 30Ի. — Բ. 30Ի. Տերութեան բոլոր աղբերուն համար միայն մէկ տեսակ քաղաքացիութեան իրաւունք կայ : Մարդու կամ գաւառի մէջ իրաւունց, պատժոյ և տուրքի տարբերութիւն չիկայ : Վիեննա մարդ տերութեան դուքս կրնայ երթալ, միայն թէ զինուորութեան փախչելու համար չըլլայ : Գերութիւնը բոլորովին վերջուած է, ու գերի մը աւստրիական երկիր կամ նաւ կոխելուն պէս անկից ետքը ալ ազատ է :

Դ. Գ. Լ. Հասարակութեան վրայ :

Դ. 30Ի. — Բ. 30Ի. Բաղադրուող իրենց հասարակութիւններուն ժողովքին համար երեսփոխական ընտրելու, խորհրդակցութիւններն հրատարակու ընելու իրաւունք ունին :

Ե. Գ. Լ. Գաւառներու իրողութիւններ :

Ե. 30Ի. Գաւառներու իրողութիւններ են ի :

ձեռնարկուն կ'առնեն : Ուստի ասանկ երկրի մը ճարտարութիւնը այս կերպով կապուած ըլլալուն, թէ գետնի և թէ արուեստներուն բերքը առջինն քիչ կ'ըլլայ, ու ժողովուրդը ընդհանուր թշուառութեան մէջ կ'իյնայ : Իրաւ է որ հարուստը կ'աղքատանայ, բայց աղքատին ալ վիճակը աւելի աղքատ ըլլալուն տեղը ևս արուեստ գէշ կ'ըլլայ :

ՀԱՏՈՒՄԸ Թ.
Հարուստներուն օգուտը
ՄԱՍԻ Բ.

Հարուստութեան բաժանումը ուղղակի կերպով մը կատարելը անհնար ըլլալը տեսաւ : Բայց անուղղակի կերպով մը այս բաժանումը միշտ կը կատարուի ընդհանրութեան մէջ և այն ժամանակը միայն օգտակար կ'ըլլայ թէ հարուստներուն և թէ աղքատաց :

Երտաքին, հարուստները թէպէտ իրենց ունեցածը աղքատներուն չեն բաժաներ հասարակութեան ուղած կերպով, բայց միշտ ուրիշներն ալ մասնակից կ'ընեն իրենց եկամուտին : Օրինակի համար ըսենք թէ հարուստ մարդուն մէկը 50.000 զուռուց տալին եկամուտ ունի : Ուստի մարդիկ կը կարծեն որ այն 50.000 զուռուցը թէ որ 10 մարդու մէջ բաժնուելու ըլլայ, երկրին մէջ տասը աղքատ տուներ աւելի հանգիստ կերպով կ'ապրին : Բայց ասիկայ սխալ կարծիք է : Թէ որ այն հարուստ մարդը՝ այն 50.000 զուռուցը ձեռքէն չի հանելով մէկ տարուան մէջ 10 աղքատ տներին կերած կերակուրը ուտեր ու անոնց հագած ծիւցի հագուստ հագներ, այն ժամանակը իրաւ այն 50.000 զուռուցը 10 տներին մէջ բաժնուելով՝ մէկ մարդուն ծախածը 10 տներին մէջ բաժնուած կ'ըլլար, կամ որ նոյնն է հասարակութեան հանգստութիւն մը բաշխուած կ'ըլլար : Բայց իրօք եղածը

ասանկ չէ : Մենք գիտենք որ հարուստը իր այն 50.000 զուռուց եկամուտը ծառայներու, մշակներու վաճառականներու ու զանազան տեսակ արհեստաւորներու կուտայ, որ անոնք ալ այն գրամովը հաց ու հանդերձ կ'առնեն : Երտաքին, ինչպէս որ ըսի, անանց այն 50.000 զուռուցը հարուստին ձեռքէն բռնի բաժանուած ըլլալու, բնականաբար ժողովուրդին մէջ կը բաժանի : Երտաքին օրինակով մը բացատրելու համար, ըսենք թէ հարուստին մէկը իր եկամուտէն 30.000 զուռուց տան մը վրայ ծախել ուղեն : Երտաքին չենք աշխատող մարդիկ հարկաւ կը վատրին : Բայց այս հարուստ մարդը՝ կ'ուզէ իրենց տունը շինել տայ, կ'ուզէ բնաւ զերէնը չըբաղեցնելով՝ միայն գրամ արագեւ տայ, երկուքը մէկ խօսք է, այս երկուքը ձածին մէջ ալ, երկրին մէջ ապառուած (խորճ եղած) հացը կամ հանդերձը ոչ կ'եւելնայ և ոչ կը պակսի : Միայն սա մեծ տարբերութիւնը կ'ըլլայ, որ

գործ մը գործելով վատագոյ մարդը իր եկամուտը իր երեւի քրոջին պէս տուղը ըլլալուն կը վաճառորի, ու ուղղութիւն տուած մարդու մը անհաւաստի զգացումները չունենար : Ստացուածոց տպահով եղած երկիրներուն մէջ, քանի որ հարուստ մարդիկ իրենց եկամուտը չափաւոր ու գանձեն, այն երկրին մէջ աղքատները՝ այնքան աւելի գործ ու առաւտութիւն կը գտնեն : Վասն զի, ապահով երկիրներուն մէջ մարդիկ ունեցածն են ծածկելու տեղերին կամ չափով (ֆայիլով) ուրիշ կուտան կամ երկրագործութեան կը պարտաւոր կամ ուրիշ ձեռնարկութեան կամ առեւտրական ձեռնարկութիւններուն մէջ կը բանեցնեն, մէկ խօսքով՝ ունեցածն են պահել, այլ միշտ արագը ու համեստ ճամբով օր օրի աճեցնելու ետեւ կ'ըլլան : Երտաքին, հարուստութիւնները ընդհանրապէս միայն փոխ առնողներուն վաճառք, գործաւորներուն վաճառք ու հասարակութեան ալ :

ընդ երկրին մշակութիւնը, դաստառները, բարեպաշտական շէնքերը, դաւառներուն տուրքերը և այլն:

Զ. Գ.Լ. (Ընդհանուր) Տէրութեան իրողութիւններ:
Լ.Զ. 307. Տէրութեան իրողութիւններ են՝ կայսերական տան, դեսպաններու, օտար տէրութեանց հետ լրջալու գաղնիքներուն, եկեղեցւոյ հետ տէրութեան ունենալու կապակցութիւններուն, զօրքին, սուբստորին, մարտերուն, տուրքերուն, ճամբաներուն, նաւագնացութեան վերաբերած բաները:

Ե. Գ.Լ. Օրենսդիր իշխանութեան վրայ:
Լ.Ե. 307. Օրենսդիր իշխանութիւնը տէրութեան իրողութիւններուն մէջ կայսեր ու խորհրդանոցին միաբանութեամբն ի գործ պիտի դրուի, իսկ գաւառական իրողութեան մէջ կայսեր ու գաւառական խորհրդներուն միաբանութեամբն ի գործ պիտի դրուի:

Ը. Գ.Լ. Խորհրդանոցի վրայ:
Լ.Ը. 307. — ԿԹ. 307. Խորհրդանոցը երկու բաժին պիտի ունենայ, որոնք պիտի ըսուին Վերին Խորհրդատուն ու Ստորին Խորհրդատուն: Վերին տարին գտնանք կայսրը խորհրդանոցը Վերին տարին կանգնէ, բայց կրնայ ուրիշ տեղ ալ ժողովել: Վերին Խորհրդատուն պատգամաւորներուն թիւը ըստ Խորհրդատան կէսին չափ պիտի ըլլայ: Վերին մէկ գաւառապետով իրմէ երկու անգամ վերին խորհրդատուն խաւրիւքն զատ՝ որոշեալ թիւը լեցնելու համար հարկաւոր եղած ուրիշ պատգամաւորներն ալ անանկ քաղաքացիներէն պիտի ընտրէ, որ գէթ 40 տարուան, ու տարին ամէնէն քիչը 500 արծաթ ֆիորին տուրք վճարող ըլլան: Իսկ ստորին Խորհրդատուն պատգամաւորներն ուղղակի ժողովաւոր պիտի ընտրէ: Եւ պատգամաւորները գէթ 30 տարուան, ու աւստրիական քաղաքացւոյ իրաւունքը գէթ 5 տարի ունեցած ու չի կորսնցուցած պիտի ըլլան: Վերին Խորհրդատուն պատգամաւորները 10 տարին մէյմը, ստորին Խորհրդատունները 5 տարին մէյմը նորէն պիտի ընտրուին. առաջինները տէրութեան վարձք չեն առնէր, վերջինները կ'առնէին: Պատգամաւորները խորհրդանոց մտած, ատեն կայսեր ու սահմանադրութեան վրայ երբեք պիտի ընեն: Օրենք մը գրուելու համար կայսեր ու խորհրդանոցին երկու բաժիններուն միաբան հաւանութիւնը պէտք է: Կայսրը կրնայ խորհրդանոցը ուրիշ ատենուան ձգել կամ լուծել, բայց վերջին դէպքի մէջ 3 ամիս ետքը նորէն պէտք է կանգնել:

Թ. Գ.Լ. Գաւառական սահմանադրութեանց ու գաւառապետութեան վրայ:

Հ. 307. — ԶԹ. 307. Վերին ամէն բաները զորոնք առ սահմանադրութիւնը իբրեւ գաւառական իրողութիւն կ'որոշէ, գաւառապետովը պիտի հոգայ: Սահմաններու սահմանադրութեան ան մասերը որ ընդհանուր տէրութեան սահմանադրութեանը կամ ազգայն հաւաստութեանը չեն համաձայնիր՝ անգործունեայ պիտի ըլլան: Ստորին ամէն հին իրաւունքներն ու ազատութիւնները պիտի տրուին: Խառնագոյնիւր ու Սլաւոններու երկիրն ու Վրաստանը Հոռոգարիայէն բոլորովն անկախ են: Օրենսդրական սահմանադրութեան իրենց վերստուրական վիճակին մէջ կը մնան: Ի մարտեան Վերին տարին թագաւորութեան համար մասնաւոր գաւառական սահմանադրութիւն պիտի ըլլայ: Վերին գաւառական սահմանադրութիւնները 1849 երրորդ տարւոյն մէջ պիտի լրմնենան ու ի գործ դրուելու:

պիտի սկսին:

Թ. Գ.Լ. Գործադիր իշխանութեան վրայ:

ԶԹ. 307. — ԼԵ. 307. Գործադիր իշխանութիւնը բոլոր տէրութեան մէջ միմիայն ու անբաժանական է: Վերին միմիայն կայսերն է, որն որ իր պատասխանատու պաշտօններուն ձեռքովն ի գործ կը դրնէ: Կայսրը ամէն մէկ գաւառներու վրայ կուսակալ կամ գաւառակալ կ'անուանէ:

ԹԱ. Գ.Լ. Տէրութեան խորհուրդ:

Լ.Զ. 307. — ԼԹ. 307. Եւ խորհրդեան անդամները կայսրը զանազան գաւառներուն կամ ազգայնութիւններուն միտ գնելով՝ կ'ընտրէ: Վերին գործընէ՝ գործադիր իշխանութեան իրենց յանձնուած բաներուն վրայ խորհիլ ու խորհուրդ տալ:

ԹԲ. Գ.Լ. Գաւառական իշխանութեան վրայ:

Զ. 307. — ԶԵ. 307. Վերին գաւառականները՝ բարեւոյ ու կարգաւորութեան վրայ բերելու դէպքերը գաւառականները հաստատակորէն հրապարակաւ կ'ըլլան: Կայսերական տան անդամներուն վրայ եղած գաւառական կարգադրութիւններն անհիւսիս կը մնան:

ԹԳ. Գ.Լ. Տէրութեան գաւառականներ:

ԶԶ. 307. — ԶԵ. 307. Վերին տարին մէկ գաւառական գաւառականներուն մը պիտի ըլլայ, որն որ տէրութեան գաւառի մը հետ եւ կամ երկու գաւառներուն իրարու մէջ ունեցած գաւառները պիտի որոշէ, քաղաքական իրաւանց խնդիրներուն մէջ վերջին բոլորման կամ վերին տարին պիտի որոշէ, և ամբաստանուած պաշտօններն ու կուսակալները, և կայսեր դէմ եղած յանցանքներն ու երգամակցութիւնները պիտի քննէ ու վճռէ:

ԹԴ. Գ.Լ. Տէրութեան երկուստեք վրայ:

ԶԵ. 307. — ԶԶԲ. 307. Տէրութեան ամէն տարուան երկուստեքը համար սրտաւոր չափը խորհրդանոցին առջեւ պիտի դրուի: Տէրութեան իր պարտքը կը ծանցուի:

ԹԵ. Լ.Զ. Գ.Լ. Զինաւորակ զօրութեան վրայ, և ընդհանուր ու լոյսաւորութիւն:

Վերին գրեթէ գաղղիացւոյ սահմանադրութեան աս մասերուն պէս են:

Բ.Բ.ՈՒՍԻԱ: Վրաստանը զօրապետը մարտի 23 Պետլիի մէջ յայտարարութիւն մը հաներ է, որով կ'իմացուեն որ, ուղի որ ասկէ ետեւ զինուորի մը դէմ դնել զինուորը հրաման ունի անոր դէմ դնել գործածելու:

Իսկապէս չտարբեր սուրհանգակ մը եկեր է Վերին տարին և նոյն իրիկունը բերած գիրքերուն պատասխանը տուր թագաւորին մէկնէր է դարձեալ դէպ ի Վերին տարին:

ԻՏԱԼԻԱ: Եւ երկրին շատ տեղերը զինադադարումը չեն ընդունէր և ձեռնուցիք ալ կառավարութեանը դէմ պայտամբելով հասարակապետութիւն հրատարակէր են:

Հ.ՈՒՍ: Սահմանադիր ժողովը՝ ստորաբնի գործող պաշտօններուն առաջարկութեան վրայ այնպէս վճռէր է որ Տի վերնեցիա կոչուած պալատը վերնեւորիցեւ ետ տրուի, որովհետեւ հին ժամանակը անոնց էր:

Պատը միշտ կայեթա է և ամէն օր Վերին տարին խորհրդարանէն եկած միմիայնական գիրքերով ժամանակ կ'անցունէ կ'ըսեն Նաթիլ օրագիրքը:

առատութիւն, աժանութիւն ու վաճառք կը բերեն: Վրասնի երկրի մը գործարանները որչափ շատ ըլլայ, որչափ առաւել մշակեալ գաւառներ ըլլան, այն երկրին մէջ հաստատուածներն ալ այնքան աւելի տաճն ու շատ կ'ընեն:

Ուստի հարստութեան վրայ մինչեւ հիմայ ըսածներս հոս նորէն բաժանեալով պէտք է միշտ յիշենք, որ հարստութիւնը բարի մարդուն ձեռքը աղէկութիւն ընելու հօր գործիք մըն է: Վրով հարստահարեալ աղքատը կը պաշտպանէ, արգիւնաւոր մարդուն օգնութիւն կուտայ ու կը վարձատրէ: Հանձարեղ մարդուն խնայողութիւն կուտայ, ու աշխարհօգուտ խորհուրդներուն կատարմանը կ'օժանդակէ: Սեռամեծ գործերու ձեռք զարկելով իր հայրենիքը կը հարստացնէ, աղքատաց պարուտ կը ծարէ ու արուեստները կը կատարեալագործէ և այլն, ինք վայելէն ի զատ, զանազան ուրիշներուն ուրախութիւն ու վայելք:

ներուն պատճառ կ'ընէ:

Հարուստ մարդոց դէմ հասարակութեան անիրաւ նախանձը՝ աղէկ մը ցըցուցեր է Վրովոս հետեւեալ հանձարեղ առակով:

«Վրաստան օր մը մարմնոյն բոլոր անհոգիները նկան որովայնին դէմ տըր, որ տըրչալ, որ դրենք կ'աշխատենք, ձեռք բերածնուն ամէնը կ'ուտէ, ու փոխարէն ինք բան մը չընէր իրենց: Ուստի խորհուրդ ըրին մէջ ջերմին որ ալ անկէ ետեւ չաշխատին, ու այն ծոյլ Որովայնին չի ծառայէն: Որքը՝ մէնք ալ անկապ անհոգիներն չենք պարտաւորուել ըսին, ձեռքերը վճռեցին որ ալ անոր համար բերանը կ'երակուր չի դնեն: Երկրի ալ անոր համար չի պիտի հոռոկուար, աչքը՝ անոր համար բանի մը չի պիտի նայէր. ականջները կ'երակուր հրաւեր եղած ժամանակը մը տիկ չենք ընէր ըսին, ու այնպէս ալ մէն անգամ վճռեց որ իրեն բաժիկն ինկած գործը չի կատարէ: Եւ այն

որովայնը՝ այս ճամբով քիչ մը ատեն հատարկ մնացածին պէս, սկսան մէկ կալ անդամներն ալ զգալ: Թեւեւ որ ու արուսդը տըրկարայան. աչքը՝ նըսեմանալ սկսաւ ու բոլոր մարմինը թուլցաւ ու նուաղեցաւ:»

Եւ առակէն յայտնի կը տեսնուի որ մէկալ անդամներուն որովայնը սա հանին իրօք դրենք պահել է եղեր. և թէ առանց իրարու օգնութեան չի պիտի կրնան եղեր կենալ: Վրասնի ալ, հարուստները՝ որչափ միայն ինքքընէն հոգալ երեւցնեն, ուղղակի կամ անուղղակի կերպով մը հարկաւ օգնութիւն ազգաւորը կը հանին:

Երբոր հոյակապ ու ամուր պարիսպ մը կը տեսնենք, անոր մէջի ամէն բանը մեծ կամ ամէնը մանր չեն. առանց մէկ խիստ մեծն ալ կայ, միջակն ալ, խիստ մանրն ալ, ու ամէնուն մէկէն միաւորութեամբը՝ այն հաստատուն պարիսպը կը շինուի: Վրասնի ալ, մարդկային ընկերութիւնները միայն հարուստ մարդիկներէ կամ միայն աղ-

ՆԱԲՕԼԻՈՒ ՍԻԿԵԼԻԱ: Եւ երկու կողմէ վարութեան մէջ կատարեալ թշնամութիւնը նորագեցաւ, երկու կողմէն ալ դարձեալ մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնան պատերազմելու: Վերջին և Գաղղիոյ ժողովապետները որ Սիկիլիայի առաջամանակեայ կառավարութեանը հետ խաղաղութեան վրայ կը խօսակցէին, յոյսերնին կորելով վերջացուցին խօսքերնին:

ՎԵՐԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սարթայէն եկող անգղիացի շոգենաւով Փարիզէն եկած լուրերը մինչեւ ըստ լատինացւոյ Լուրերի 3 ր կը հասնին:

Սարթի 31 ի եղած ազգային ժողովին մէջ Խառն պաշտպանելու համար մեծագոյն մասը հաճութիւն տուեր է: Իսկ Պ. Վիերը երկար ատեն նախաձեռնութեամբ համազել ուղեր է ժողովը որ անոնց դէնքի պաշտպանեն Խառն, որովհետեւ Գաղղիան դեռ ներքին կատարեալ բարեկարգութիւն չունենալով լեւեղէր դէմ պատերազմելու կարողութիւն չունի մանաւանդ որ ռուսն ալ հարկաւ զինակից է լեւեղէն թափալ դիպուածի մը մէջ: Իսկ Պ. Վիերը — Ուշէնը գլխովին դէմ կը խօսի միշտ Վիերի խօսքերուն. այսիկայ միշտ պաղղեացիները կը գրգռէ որ պատերազմ ուղեր և արդէն իրեն անթիւ կուսակիցներ ճարելով բերանը բանալուն կը ծափահարեն և Վիերի խօսքերը խափանելու համար ազաղակներով կը գոռացունեն ժողովատեղին:

— Եւ այն անգղիացի շոգենաւով Խառնայէն և Վերմանիայէն ալ սա երկու երեւելի լուրերը առնէր: Մէկ մը որ խառնայի բողբոջ ընէր են զինադարման դէմ. և նորընտիր թագաւոր Վիերը լամանուէլ երկրորդն ալ պարտաւորէր է ըսելու թէ, որ զինուորը առաջին քայլը առնէ դէպ ի պատերազմի դաշտը ետեւէն երկրորդը ետ կ'ընամ:

— Ղենուա առաջամանակեայ կառավարութիւն մը հաստատուէր են:

— Բրուսիայի թագաւորը Վերմանիայի կայսերութիւնը չէ ընդունէր:

— Նաբոլիթանցւոյ պատերազմը արդէն սկսեր է և սիկիլիայի յաղթութեամբ Սերաբուզա քաղաքը կորսնցուցեր են:

— Ի մարտիայի մէկ բանի քաղաքները նորէն սպառնալի են լեւեղէն կայսրը իրենց վրայ 700 հազար ֆիորին տուրք դնելուն վրայ: Պրեսնա քաղաքն ալ այն ոտք ելող քաղաքներէն մէկն է: Երբ օր այս քաղաքը գնդակոծեր են նեմէնները: Կրսեն որ խառնայի քաղաքութեամբ անոր ամրոցը կոխելով բոլոր մէջի զօրքը թուրէ անցուցեր են:

— Վերմանիայէն 10,000 զօրք օգնութեալ գաղթէր են բիեմնիցեւոյ, 60,000 լեւեղ զօրավարին հրամանատարութեան ներքեւը Վիոճիայէն ելելով քիչ են նեմէնները մինչեւ Բրեսնո, Իօ դեպի վրայ, Վերմանիայէն տասը փարսան անդին: 4000 զօրքն ալ որ դէպ ի Վերմանիայէն են ինչ գործ գործեր են դեռ չէ իմացուեր:

Ե.Չ.Գ.Ե.Յ.Ի

Իրագրուած 39—144 թուովը Վերին քաղաքին սուրբ Ներսիսեան դպրոցին քննութիւնը ծանու-

Պրի շարահանութիւն:
Ն. Ս. 20183636

